

АТРИБУТИ ТЕРОРУ ТА ЇХ ВИЯВЛЕННЯ У СОЦІАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ

ВИДИ І ФОРМИ ТЕРОРИЗМУ

ОЗНАКИ ТЕРОРИЗМУ ЯК ЗЛОЧИННОГО ДІЯННЯ

- Тероризм є однією з форм *організованого насильства*.
- При тероризмі здійснюється *примус більш широкої соціальної групи*, ніж безпосередні жертви насильства.
- Формування цілей здебільшого не пов'язане з конкретними проявами насильства, тобто *між жертвою та метою*, на яку спрямовують свої дії терористи, *немає прямого зв'язку*.
- Тактична мета тероризму полягає в тому, щоб *привернути увагу* до проблеми, стратегічна - досягти певних соціальних змін (свобода, незалежність, звільнення з виправно-трудових установ певного контингенту осіб, революція тощо).
- Акти тероризму самі по собі становлять традиційні форми загальнокримінальних злочинів.

- Тероризм паралізує протидію з боку громадськості.
- Знаряддям впливу тероризму є психологічний шок, який супроводжується усвідомленням того, що будь-хто може стати жертвою незалежно від того, до якої верстви суспільства він належить.
- Будь-які правила чи закони не визнаються - жертвами терористичних актів можуть бути як дорослі чоловіки, так і жінки та діти.
- Розрахунок робиться на ефект раптовості, неочікуваності та несподіваності.
- Публічність виступає як основна ознака тероризму.
- Демонстративність актів тероризму - бажання справити враження на широкий загал.

- Тероризм припускає *«політичне вимагання»*, тому він не пов'язаний із стихійними повстаннями та виступами населення.
- Тероризм вимагає *негайного* задоволення висунутих вимог, інакше він вдається до реалізації погроз та ескалації насильства.
- Може бути використаний організаціями *будь-якого забарвлення*.
- Практично завжди *бере на себе відповідальність* за вчинені акти насильства, оскільки вони є засобом досягнення мети, а не самоціллю.
- Являє собою *антитезу політичного вбивства*. Йому притаманна індиферентність щодо жертв, на противагу від селективності при політичному вбивстві.

ТЕРОРИСТИЧНА ОПЕРАЦІЯ

- Безпосередньо тероризм виявляється у вигляді вчинення терористичного акту – здійснення злочину терористичного характеру, що є завершальним етапом терористичної операції. Терористична операція є досить тривалою, включає підготовку і здійснення терористичного акту.
- У здійсненні операції можуть брати участь бойові групи, групи розвідки, матеріального, пропагандистського забезпечення і забезпечення безпеки.

ТЕРОРИСТИЧНА ГРУПА

- **Терористична група** – підрозділ терористичної організації, до обов'язків якої належить діяльність, безпосередньо пов'язана з підготовкою і здійсненням терористичного акту.
- Терористична група характеризується тісною взаємодією її членів, об'єднаних конкретними цілями, і складається з терористів, що беруть безпосередню участь у терористичній діяльності.

ТЕРОРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- характеризується численністю рядів, порівняно тривалим часом існування, наявністю керівної ієрархії, поділом функцій керування і здійснення терористичних акцій, розвідки, пропаганди і фінансування. Можлива наявність філій у різних регіонах країни і на території кількох держав

ТИПИ ТЕРОРИЗМУ (1)

1. Громадські безлади
2. Політичний тероризм
3. Неполітичний тероризм
4. Анонімний тероризм
5. Квазітероризм
6. Обмежений політичний тероризм
7. Офіційний або державний тероризм

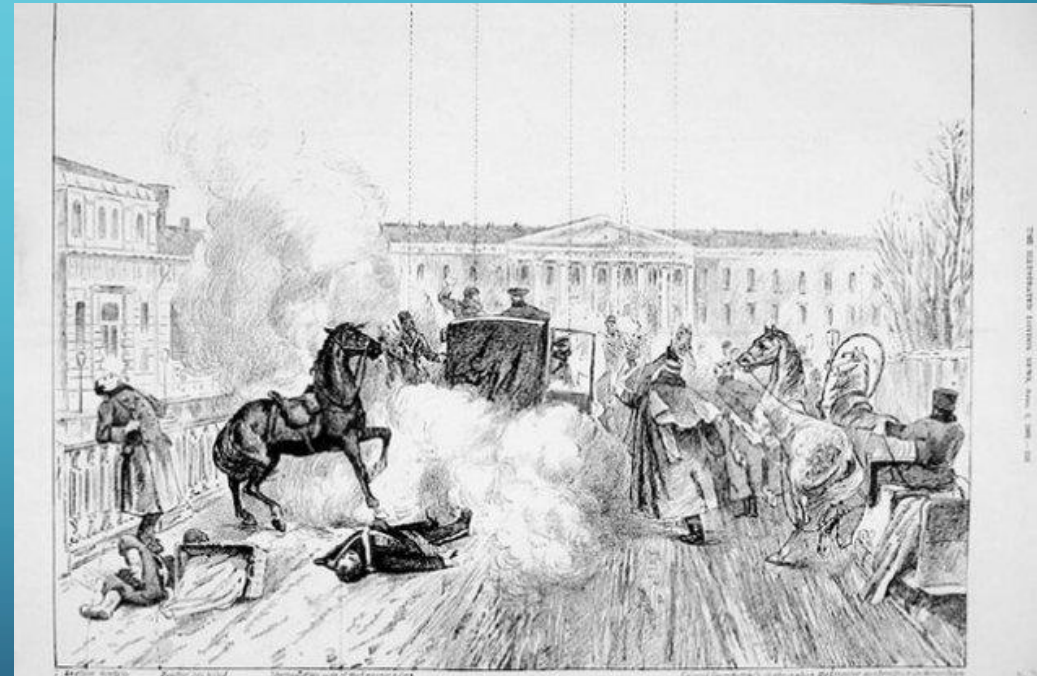
ГРОМАДСЬКІ БЕЗЛАДИ

- – форма колективного насильства, що заважає миру , безпеці та нормальному функціонуванню суспільства.

ПОЛІТИЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

- – насильницька злочинна поведінка, спрямована головним чином на викликання страху в суспільстві або його значному сегменті з політичною метою.

НЕПОЛІТИЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

- – тероризм, який не спрямований на досягнення політичних цілей, але демонструє «свідомий задум створити та підтримувати високий рівень страху з примусовою метою, але метою є індивідуальна чи колективна вигода, а не досягнення політичної мети».

АНОНІМНИЙ ТЕРОРИЗМ

- – терористичні атаки як дії з використанням навмисного насильства для досягнення політичних цілей, за які жодна група чи особа публічно не взяли на себе відповідальність. Становить приблизно шість із семи терористичних атак у світі принаймні з 1998 року.

КВАЗІТЕРОРИЗМ

- – діяльність, пов'язана зі вчиненням насильницьких злочинів, подібна за формою та методом до справжнього тероризму, але в якій, незважаючи на це, відсутній основний компонент. Головною метою квазітерористів не є наведення жаху на безпосередню жертву, але квазітерористи використовують модальності та методики справжніх терористів і викликають подібні наслідки та реакцію. Напр., злочинець-втікач, який бере заручників, є квазітерористом, чиї методи подібні до методів справжнього терориста, але цілі якого зовсім інші.

ОБМЕЖЕНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

- – відноситься до «актів тероризму, які вчиняються з ідеологічних або політичних мотивів, але які не є частиною узгодженої кампанії захоплення контролю над державою»

ОФІЦІЙНИЙ АБО ДЕРЖАВНИЙ ТЕРОРИЗМ

- – застосовується до націй, правління яких ґрунтується на страху та гнобленні , які досягають подібних до тероризму чи таких масштабів. Його можна назвати структурним тероризмом , який у широкому сенсі визначається як терористичні акти, що здійснюються урядами з метою досягнення політичних цілей, часто як частина їх зовнішньої політики.

ТИПИ ТЕРОРИЗМУ (2)

1. Політичний тероризм

а) Піддержавний тероризм

- 1) Есерівський революційний тероризм
- 2) Націоналістично-сепаратистський тероризм
- 3) Релігійний екстремістський тероризм
 - i. Релігійний фундаменталістський тероризм
 - ii. Нові релігії тероризм
- 4) Правий тероризм
- 5) Лівий тероризм
 - Комуністичний тероризм

б) Спонсорований державою тероризм

с) Режимний чи державний тероризм

2. Кримінальний тероризм

3. Патологічний тероризм

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ТЕРОР

- — це політика залякування, яка проводилася революціонерами.] Режим революційного терору може бути направлений як проти конкретних осіб чи соціальних груп, які виявилися політичними противниками революції

НАЦІОНАЛІСТИЧНО-СЕПАРАТИСТСЬКИЙ ТЕРОРИЗМ

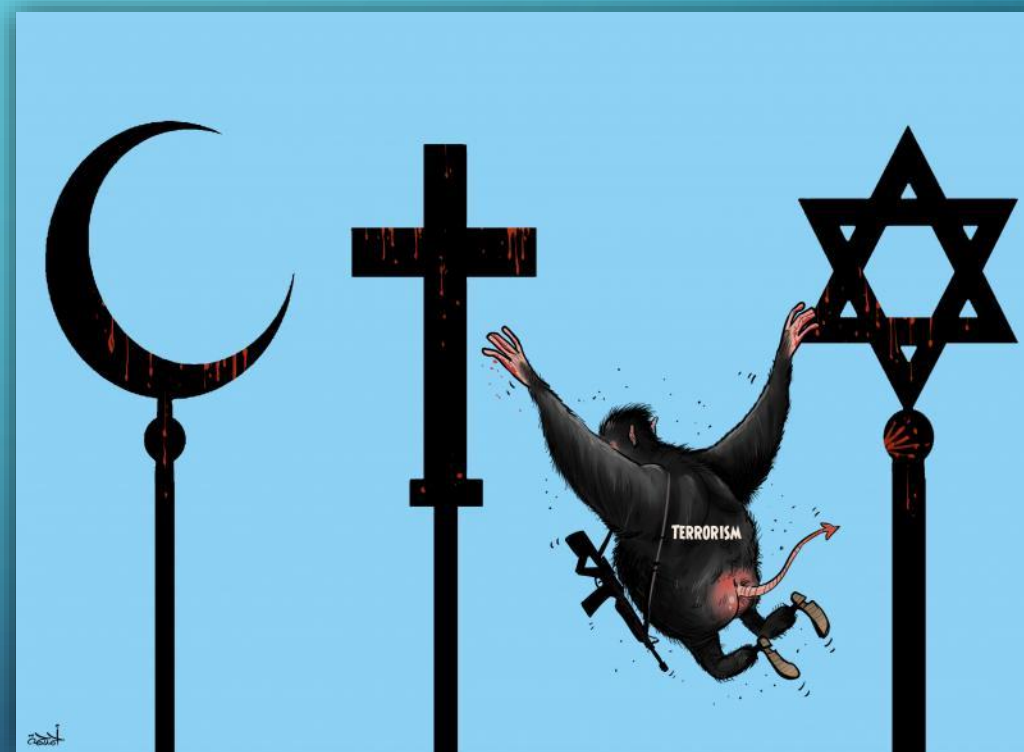
- це форма тероризму, мотивована ультра націоналізмом . Терористи прагнуть сформувати самовизначення в тій чи іншій формі, яка може мати форму отримання більшої автономії, створення повністю незалежної суверенної держави (сепаратизм) або приєднання до іншої існуючої суверенної держави, з якою націоналісти ототожнюють себе (ірредентизм). Ультра націоналістичні терористи часто виступають проти того, що вони вважають окупаційною, імперською чи іншою нелегітимною владою .
- Націоналістично-сепаратистський тероризм пов'язаний з національною, етнічною, релігійною чи іншою групою, що ідентифікує її, і відчуттям серед членів цієї групи, що вони зазнають утисків або позбавлення прав , особливо прав, наданих іншим.

Робітнича партія Курдистану

РЕЛІГІЙНИЙ ТЕРОРИЗМ

- – це різновид релігійного насильства , де тероризм використовується як стратегія для досягнення певних релігійних цілей або на який впливають релігійні переконання та/або ідентичність.

Брюс Хоффман охарактеризував сучасний релігійний тероризм як такий, що має три риси:

- Зловмисники повинні використовувати релігійні писання, щоб виправдати або пояснити свої насильницькі дії або залучити нових співробітників.
- На керівні посади повинні бути залучені священнослужителі.
- Зловмисники використовують апокаліптичні образи руйнування, щоб виправдати свої дії.

ТЕРОРИЗМ САМОГУБЦІВ

- або мучеництво є ефективним, недорогим, легко організованим і надзвичайно складним протистояти, завдаючи максимальної шкоди за невеликі витрати. Шокуючий характер нападу смертника також привертає увагу громадськості. Прославляння культури мучеництва приносить користь терористичній організації та надихає більше людей приєднуватися до групи.
- Роберт Пейп, політолог, який спеціалізується на тероризмі смертників, доводить, що світські мотиви та причини є основою більшості нападів смертників, які часто називають «релігійними»

ПРАВИЙ ТЕРОРИЗМ

- — це тероризм , який мотивується низкою різних правих і ультраправих ідеологій, головним чином, він мотивується ультра націоналізмом , неонацизмом, неофашизмом, екофашизмом і т.д.
- Сучасний правий тероризм здебільшого виник у Західній Європі в 1970-х роках, а після революції 1989 року та розпаду Радянського Союзу в 1991 році він виник у Східній Європі та Росії . [2]
- Праві терористи прагнуть повалити уряди та замінити їх правими режимами. Вони вірять, що їхні дії спровокують події, які зрештою призведуть до встановлення цих авторитарних урядів.
- Праві терористи, як правило, орієнтуються на людей, яких вони вважають членами іноземних спільнот, але вони також можуть націлюватися на політичних опонентів, таких як ліві групи та окремі особи. Напади, скоєні правими терористами, не є невибірковоими нападами, які здійснюються окремими особами та групами, які просто прагнуть убити людей; цілі цих атак ретельно вибираються. Оскільки цілями цих атак часто є цілі групи спільнот, вони не націлені як окремі особи, натомість вони стають ціллю тому, що вони є представниками груп, які вони вважають чужими, нижчими та загрозливими

Російський імперський рух

ЛІВИЙ ТЕРОРИЗМ АБО КРАЙНЬОЛІВИЙ ТЕРОРИЗМ

- — це тероризм, мотивований лівими або ультралівими ідеологіями, вчинений з метою повалення поточних капіталістичних систем і заміни їх комуністичними чи соціалістичними суспільствами. Лівий тероризм також може мати місце в уже соціалістичних державах як кримінальні дії проти нинішнього правлячого уряду.
- Більшість лівих терористичних угруповань виникли після Другої світової війни та були переважно активними під час холодної війни .
- Більшість лівих терористичних груп, які діяли в 1970-х і 1980-х роках, зникли до середини 1990-х. Одним винятком була Грецька революційна організація 17 листопада (17N), яка проіснувала до 2002 року. Відтоді лівий тероризм був відносно незначним у західному світі порівняно з іншими формами тероризму, і зараз він здебільшого здійснюється повстанськими групами в країнах, що розвиваються.

Greek N 17 fugitive Xiros planned a jail raid on Korydallos in January 2015.

Xiros appeared in court on Sunday to face charges of running a terrorist group and possessing weapons

AFP

КОМУНІСТИЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

- це тероризм , вчинений особами або групами, які дотримуються комунізму та пов'язаних з ним ідеологій, таких як марксизм-ленінізм, маоїзм і троцькізм . Історично склалося так, що комуністичний тероризм інколи приймав форму державно-спонсорованого тероризму, підтримуваного комуністичними державами, такими як Радянський Союз, Китай, Північна Корея та Кампучія. Крім того, недержавні організації, такі як Червоні Бригади , Лінія фронту та Фракція Червоної Армії, також брали участь у комуністичному тероризмі. Ці групи сподіваються надихнути маси повстати та почати революцію , щоб повалити існуючі політичні та економічні системи.

СПОНСОРОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ ТЕРОРИЗМ

- це терористичне насильство, яке здійснюється за активної підтримки національних урядів недержавним суб'єктам, які здійснюють насильство . Держави можуть спонсорувати терористичні групи кількома способами, включаючи, але не обмежуючись, фінансування терористичних організацій, забезпечення навчання, постачання зброї, надання іншої матеріально-технічної та розвідувальної допомоги та розміщення груп у межах своїх кордонів. Через принизливий характер слова ідентифікація конкретних прикладів часто є предметом політичних суперечок і різних визначень тероризму .
- Спонсоруванням тероризму займається велика кількість держав як у розвинених, так і в країнах, що розвиваються. Протягом 1970-х і 1980-х років державне спонсорування тероризму було частою рисою міжнародних конфліктів.

- Державний тероризм відноситься до актів тероризму , які держава здійснює проти іншої держави або проти своїх громадян

КРИМІНАЛЬНИЙ ТЕРОРИЗМ ЗЛОЧИННИХ ФОРМУВАНЬ

- Скоєння терористичних актів організованими та іншими злочинними групами для залякування або знищення конкурентів і впливу на державну владу з тим, щоб домогтися найліпших умов для своєї злочинної діяльності

ПАТОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

- є наслідком розумових розладів, психічних аномалій людини.

ВИДИ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ

- Диверсія
- Викрадення
- Замах і убивство
- Хайджекінг
- Захоплення будівель

ДИВЕРСИЯ

- вибухи, розпилення отруйних речовин тощо. Здійснюють висадження в повітря транспортних засобів, будівель з метою завдати шкоди і спричинити людські жертви, а також на відкритому просторі для знищення людей. У результаті вибухів страждає велика кількість випадкових людей, тому саме така тактика призводить до найсильнішого психологічного ефекту. Для нападів, як правило, використовують ручні бомби, влаштовують підкопи, мінують житлові будинки, торгові місця. Основним об'єктом замаху є людина.

ВИКРАДЕННЯ

- Як правило, викрадають осіб, які можуть привернути увагу громадськості: відомих політиків, чиновників, журналістів, дипломатів. Це складний у виконанні спосіб здійснення терористичної діяльності, тому що потребує злагодженої, дисциплінованої роботи злочинців протягом тривалого часу. Статистика свідчить, що викрадення цивільних і військових представників іноземних держав нині набули нечуваного розмаху

ЗАМАХ І УБИВСТВО

- є одним з основних методів вчинення тероризму. Здійснюється збройними групами, вирізняється демонстративною адресністю, тому ефективний для цілеспрямованого психологічного впливу на вузьку аудиторію. При здійсненні замахів використовується холодна і легка стрілецька зброя, ручні гранати, міномети і гранатомети. При бойовій операції цього типу життю терориста загрожує небезпека, тому її здійснюють високопрофесійні терористи в державах з ослабленою правоохоронною структурою, а також у випадках, коли терористи у змозі створити кількісну перевагу над поліцейськими підрозділами

bbc.com/ukrainian/news-44296830

У Києві вбили журналіста Аркадія Бабченка

29 травня 2018

Примітка редакції: Цей матеріал був написаний і опублікований до того, як стало відомо, що вбивство пана Бабченка було інсценоване українськими спецслужбами.

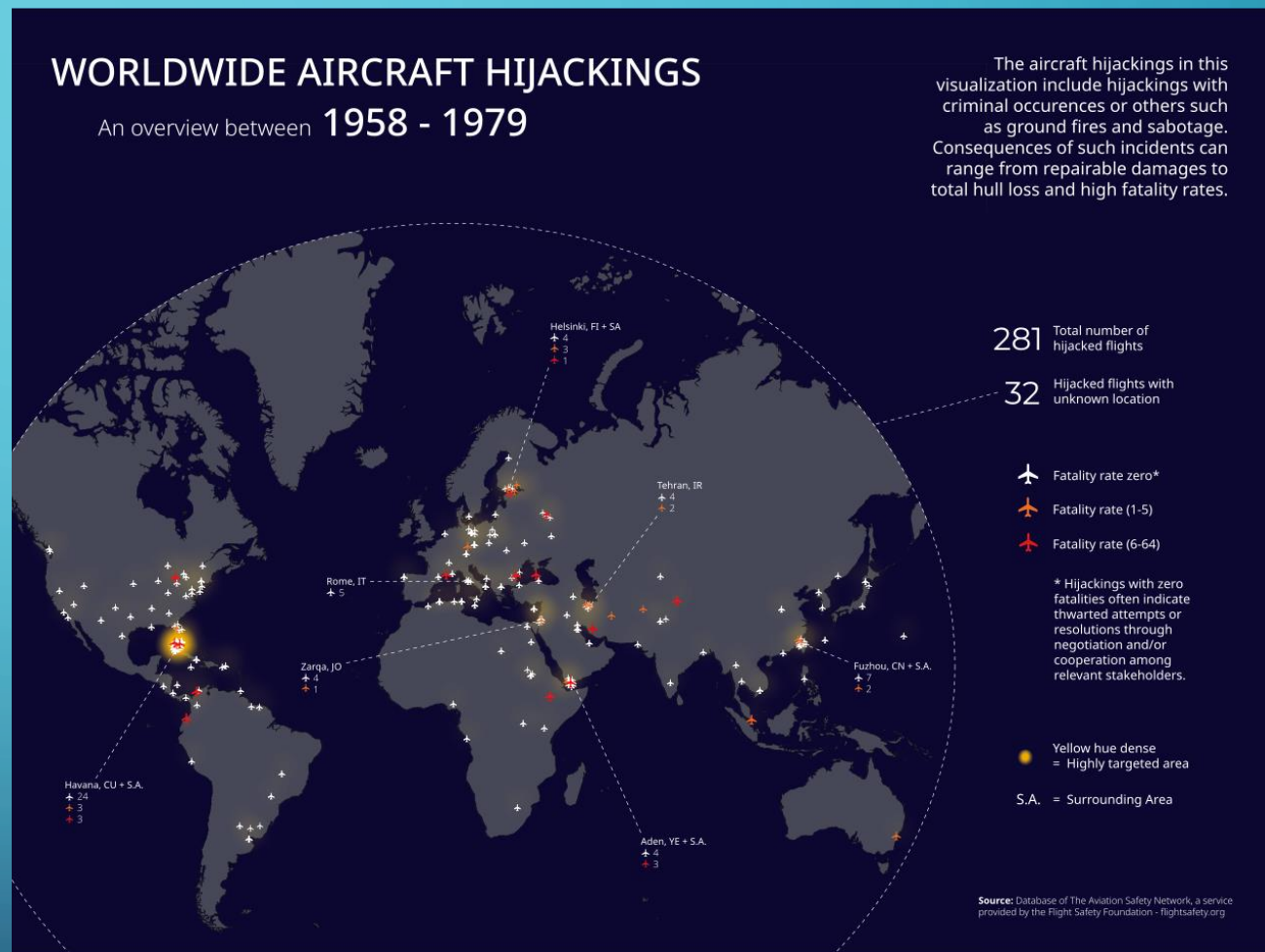
- Журналіст Бабченко живий

У російського опозиційного журналіста Аркадія Бабченка стріляли на порозі його дому, він помер від вогнепального поранення у кареті швидкої допомоги. Про це BBC News Україна повідомив речник Нацполіції Ярослав Тракало.

Як це сталося?

ХАЙДЖЕКІНГ

- захоплення транспортного засобу: літака, залізничного потяга, автомобіля, корабля. Найчастіші у світі захоплення літаків ще називають скайджекінгом. Перший випадок авіапідприємства стався в 1930 році. По шість нападів було скоєно в 1946, 1960, 1961, 1967 роках. У США на початку 60-х років ХХ ст. був поширений авіа-тероризм кубинських емігрантів і лівих екстремістів, що захоплювали літаки з метою пропаганди й одержання викупу. З 1968 р. починається здійснювана палестинцями кампанія авіапідприємства в Європі і на Близькому Сході. У 1969 р. вчинено 91 захоплення цивільних літаків (при цьому п'ять чоловік убито і 32 поранено), у 1972 р. зроблено 59 спроб викрадення, з яких 30 – вдалі (141 чоловік убитий, 99 – поранені). У вересні 1971 р. за 11 днів були захоплені 300 пасажирів і знищені чотири літаки різних західних авіакомпаній. Найстрашніший на сьогодні терористичний акт стався 11 вересня 2001 р.

ЗАХОПЛЕННЯ БУДІВЕЛЬ

- активно здійснюють ліві терористи в Європі, а також латиноамериканські партизани і палестинські організації, що використовують тактику міжнародного тероризму. Найчастіше вчиняють напади на будівлі посольств, урядові установи, партійні офіси. Чеченські терористи захоплювали лікарні. Як правило, захопленням будинку терористична операція не обмежується. У разі успішного для терористів розвитку подій їм вдається залишити захоплену будівлю під прикриттям заручників.

ПОЛІТИЧНЕ УБИВСТВО І ТЕРОРИСТИЧНИЙ АКТ

- у здійсненні яких як замовник, так і вбивця зацікавлені корисливо. Такі злочини не зумовлені соціальною боротьбою. Часто відносно конкретних вчинених злочинів неможливо однозначно стверджувати, що це терористичний акт чи просто політичне убивство. В окремих випадках політичне убивство і терористичний акт можуть становити одне ціле (вбивство А. Лінкольна).
- Збройний напад без смертельного результату і заподіяння незначного збитку майну здійснюються терористичними організаціями на стадії становлення, коли ще не накопичений досвід проведення великомасштабних операцій, а також активно діючими організаціями, яким необхідно тільки продемонструвати здатність до проведення збройних операцій.

ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА І ТЕРОРИЗМ

- Партизанські загони вирізняються, насамперед, специфічним складом бойовиків (селяни, малоосвічені робітники і ремісники, декласовані елементи). Їх діяльність має характер масових збройних зіткнень, триває десятиліттями, то майже припиняється, то знову активізується. Нерідко партизани використовують терористичні методи боротьби: диверсії на залізницях, трубопроводах та інших комунікаціях, замаху на відомих політиків, чиновників, суддів. Для здійснення антиурядової диверсійно терористичної діяльності створюються спеціальні бойові структури. Партизанські формування обмежуються встановленням контролю над місцем постійного проживання бойовиків

lb.ua/society/2025/10/20/580409_melitopol_partziani_pitirvali.html

У Мелітополі партизани підірвали автівку з окупантами-мародерами та краденим майном

Вибух стався в момент завантаження награбованих речей.

 Ірина Гамалій, Авторка новин

 Facebook 1 Twitter LB.ua в Google News

Фото: Іван Федоров

Цієї ночі пролунав вибух у тимчасово окупованому Мелітополі – сили спротиву підірвали автомобіль окупантів-мародерів, які завантажували награбоване майно.

Про це повідомляє у Telegram міський голова Мелітополя Іван Федоров.

"За уточненою інформацією, нічний вибух у Мелітополі – це мінус авто з окупантами-мародерами. Вони регулярно відслідковували і грабували порожні квартири міста. А в цей час окупантів відслідковували наші сили спротиву. Під час чергового нічного полювання в районі Авіамістечка, саме в момент завантаження награбованого в авто і стався вибух", – розповів мер.

ЗА ЦІЛЯМИ І НАМІРАМИ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ

- кримінальний,
- соціальний
- політичний

ЗА ТЕРИТОРІЄЮ ВЧИНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ

- внутрішній, або національний,
- міжнародний
- транснаціональний тероризм

ЗА ПРИЧИНАМИ ПРОЯВУ

- расовий,
- національний,
- неофашистський
- фундаментально-релігійний
тероризм

ЗА СПОСОБАМИ ЗДІЙСНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ

- *спрямований* — до актів насильства вдаються тільки для реалізації поставленої мети
- *побічний* — терористичні акти здійснюються з використанням непрямих прийомів і методів, які призводять до досягнення поставленої мети

ВИДИ ТЕРОРИЗМУ ЗА ПРИЧИНОЮ ЗДІЙСНЕННЯ

- політичний (об'єднуючий, демонстраційний, конфронтаційний і провокаційний);
- економічний;
- етнічний, тобто коли народ не може досягнути консенсусу (національновизвольний, расовий);
- світоглядний, що здійснюється з мотивів принципової незгоди з панівними нормами і відносинами (релігійний, екологічний, феміністський).

- *Об'єднуючий* тероризм спрямований на об'єднання організацій або структур екстремістського характеру.
- *Демонстративний* тероризм покликаний забезпечити широку славу чи популярність якоїсь терористичної організації, її ідеології, а також показати силу і готовність до рішучих дій.

- **Конфронтаційний** тероризм виявляється у застосуванні насильства в боротьбі протидіючих організацій, рухів, політичних блоків, державних структур.
- **Провокаційний** тероризм характерний тим, що організатори насильницьких дій провокують свого противника застосовувати непопулярні серед населення чи вигідні для терористів дії.
- **Економічний** тероризм – це свідомі примусові методи, спрямовані на занепад економіки, вимога відмови від вигідних поставок або запровадження не вигідних економічних санкцій